Un estudi arqueomètric caracteritza per primera vegada les ceràmiques ibèriques de Fontscaldes

La recerca de l'ICAC ha identificat tres grups de composició química en les produccions d'aquest important centre terrisser de la Cessetània, fet que permetrà avançar en l'estudi de la seva organització productiva i de la distribució de les seves ceràmiques

L'Equip d'Arqueologia Protohistòrica de l'Institut Català d'Arqueologia Clàssica (ICAC) ha caracteritzat per **primera vegada la composició química i mineralògica de les produccions ceràmiques ibèriques de Fontscaldes** (Valls). L'estudi, en què han participat el Dr. Joan Canela, la Dra. M. Carme Belarte i la Dra. Judith Peix, investigadors de l'ICAC, estableix una **primera referència analítica per identificar la procedència d'aquestes ceràmiques i aprofundir en el coneixement d'aquest important centre productor de la Cessetània**.

La recerca ha combinat diverses tècniques arqueomètriques, entre les quals destaquen la **fluorescència de raigs X** (FRX), la **difracció de raigs X** (DRX) i la **microscòpia electrònica de rastreig** (SEM-EDS). Les anàlisis han permès identificar **tres grups de composició química diferents**, representats tant en les **àmfores** com en la **vaixella fina**. Aquesta coincidència suggereix que, malgrat les diferències funcionals entre els dos tipus de recipients, **es van utilitzar matèries primeres i preparacions de pasta comunes**. La identificació d'aquests tres grups també planteja noves qüestions sobre l'organització de la producció i la seva possible evolució cronològica.

Contingut extret de la web de l'ICAC (www.icac.cat)

D’altra banda, les anàlisis mineralògiques han permès estimar **temperatures de cocció d’entre 850 i 1.000 °C** i obtenir informació sobre les condicions de fabricació. Pel que fa a la decoració de la vaixella fina, especialment dels càlats i dels plats pintats de vermell, s’hi han identificat **pigments rics en ferro**, compatibles amb l’ús d’**hematites** i amb **petites proporcions de manganès**. Aquestes anàlisis s’han dut a terme en el marc d’una estada de recerca de Judith Peix Visiedo al **laboratori HERCULES de la Universitat d’Évora** (Portugal).

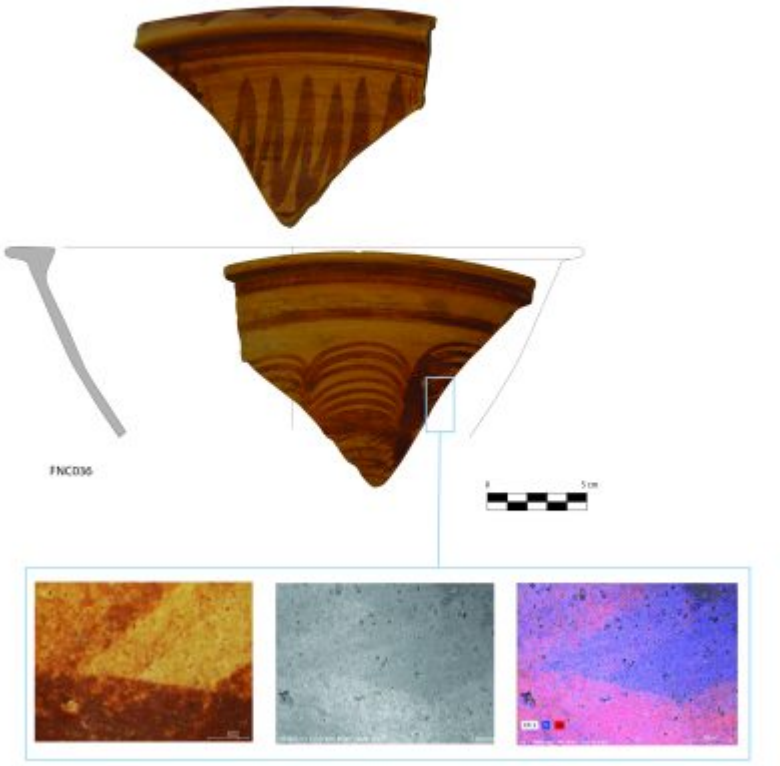

Peça de Fontscaldes decorada en vermell, acompanyada de la imatge de microscòpia electrònica de rastreig, on es pot apreciar la decoració feta amb un pigment ric en ferro

Una referència per estudiar la producció i la distribució ceràmica

La caracterització arqueomètrica de les ceràmiques de Fontscaldes constitueix un pas important per estudiar la distribució de les seves produccions. La nova base de referència permetrà **comparar-ne la composició amb la de ceràmiques documentades en altres jaciments i avaluar-ne la possible procedència**. A més, la combinació

Contingut extret de la web de l'ICAC (www.icac.cat)

dels resultats analítics amb l'experimentació a partir d'argiles de l'entorn contribueix a reconstruir els processos de selecció de matèries primeres i de fabricació.

Fontscaldes va ser un important centre productor de ceràmica ibèrica, actiu aproximadament entre els segles III i II aC. Les seves produccions van tenir una àmplia difusió per la península Ibèrica i la Mediterrània occidental. Aquesta recerca obre noves vies per conèixer millor la seva activitat productiva, les decisions tècniques dels artesans i el paper del centre en les xarxes de circulació ceràmica.

L'estudi s'emmarca en el projecte de recerca quadriennal de l'ICAC El territori de Cessetània occidental al primer mil·lenni aC: del bronze final a la romanització, codirigit per M. Carme Belarte Franco (ICREA-ICAC) i Joan Canela Gràcia (ICAC).

La recerca ha comptat amb el suport i el finançament del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya i de l'Ajuntament de Valls, així com amb el suport de la Comissió d'Arqueologia de l'Institut d'Estudis Vallencs.

ICAC
Institut Català d'Arqueologia Clàssica

Generalitat de Catalunya

Ajuntament de Valls

Contingut extret de la web de l'ICAC (www.icac.cat)